

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 504/3

Podgorica, 24.03.2023. godine

Na osnovu čl. 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima („Sl. list Crne Gore“, br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16, 92/17 i 82/20) i člana 18 Zakona o upravnom postupku („Sl. list Crne Gore“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po službenoj dužnosti, direktorica Agencije za elektronske medije donosi

RJEŠENJE

1. Lokalnom javnom emiteru „Radio Televizija Budva“ d.o.o. iz Budve, emiteru opšteg televizijskog programa „TV Budva“, izriče se upozorenje kao upravno-nadzorna mjera, emitovanja dana 27. februara 2023. godine u terminu od 21:00:19 do 21:00:52 sati, političkog oglašavanja predsjedničkog kandidata za izbore koji su održani 19. marta 2023. godine, u kom su maloljetnici korišćeni u političke svrhe
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog:
 - a) kršenja obaveze zaštite integriteta maloljetnih lica (član 55 stav 1 Zakona o elektronskim medijima),
 - b) kršenja zabrane korišćenja maloljetnika u političke svrhe (čl. 21 stav 9 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima („Sl. list Crne Gore“, br. 35/11, 07/16 i 08/19)).
3. Lokalni javni emiter „Radio Televizija Budva“ d.o.o. iz Budve je dužan da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u okviru televizijskog programa „TV Budva“, objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog Rješenja koja glasi:

„Agencija za elektronske medije je izrekla upozorenje emiteru opšteg televizijskog programa 'TV Budva' jer je, dana 27. februara 2023. godine, prekršio standarde vezane za zaštitu maloljetnika i omogućio korišćenje maloljetnika u političke svrhe, prilikom emitovanja političkog oglašavanja predsjedničkog kandidata za izbore koji su održani 19. marta 2023. godine.“
4. Lokalni javni emiter „Radio Televizija Budva“ d.o.o. iz Budve je dužan da, u pisanoj formi i u roku od 24 sata od emitovanja, obavijesti Agenciju za elektronske medije o načinu (sadržaj, datum i vrijeme) objavljivanja informacije o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog Rješenja.
5. Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
6. Ovo Rješenje će se objaviti na veb-sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.
7. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Na osnovu uvida u emitovane programske sadržaje, Agencija za elektronske medije (u daljem tekstu: „Agencija“) je konstatovala da je dana 27. februara 2023. godine, u terminu od 21:00:19 do 21:00:52 časova, lokalni javni emiter „Radio Televizija Budva“ d.o.o. iz Budve (u daljem tekstu: „emiter“), kao emiter opšteg televizijskog programa „TV Budva“, emitovao političko oglašavanje predsjedničkog kandidata za izbore koji su održani 19. marta 2023. godine, a u kom su maloljetnici korišćeni u političke svrhe (Nalaz Sektora za monitoring broj 02-504 od 01.03.2023. godine).

Imajući u vidu navedeno, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je došlo do kršenja člana 55 stav 1 Zakona o elektronskim medijima (u daljem tekstu: „Zakon“), člana 21 stav 9 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima (u daljem tekstu: „Pravilnik“) i tač. 7.1. izdatog Odobrenja za emitovanje izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-J-6.

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona i članom 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja da li je emitovanjem spornog programskog sadržaja došlo do kršenja Zakona, Pravilnika i izdatog Odobrenja za emitovanje, Agencija je od emitera zatražila pisano izjašnjenje (akt br. 02-504/1 od 01.03.2023. godine).

Dana 16. marta 2023. godine emiter je dostavio pisano izjašnjenje (akt zaveden kod Agencije pod br. 02-504/2 od 16.03.2023. godine) u kojem obavještava da su spot u originalnom obliku emitovali kako su i dobili od strane tima političkog kandidata. Ukazuje da nisu zapazili da se u spotu pojavljuje maloljetno lice iz razloga što se radilo o osobi tinejdžerskog uzrasta, gdje se nije moglo tačno utvrditi da se radi o maloljetnom licu.

Ukazuje da su, kada im je stiglo upozorenje Agencije, odmah reagovali i povukli spot i nastavili emitovanje ispravljenog spota koji im je naknadno dostavljen.

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem predmetnog sadržaja došlo do kršenja propisanih standarda, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- članom 55 stav 1 Zakona propisano je da je emiter dužan da poštuje privatnost i dostojanstvo građana i štiti integritet maloljetnih lica.
- medijsko predstavljanje se ostvaruje kroz programske sadržaje namijenjene informisanju o predizbornim aktivnostima kandidata, njihovom predstavljanju ili političkom oglašavanju (član 2 Pravilnika o pravima i obavezama emitera tokom kampanje za izbore za predsjednika Crne Gore, koji će biti održani 19. marta 2023. godine).
- članom 21 stav 9 Pravilnika zabranjeno je korištenje maloljetnika u političke svrhe.

Na osnovu uvida u snimak emitovanog programa, kao i izjašnjenja emitera, Agencija konstatuje sljedeće:

1. Emiter je dana 27. februara 2023. godine, u terminu od 21:00:19 do 21:00:52 sati emitovao politički oglas koji se odnosio na medijsko predstavljanje predsjedničkog kandidata Andrije Mandića.

Spot započinje snimcima i fotografijama pomenutog kandidata zabilježenim na poljoprivrednom gazdinstvu. Potom se prikazuje kandidat za trpezom, u društvu muških i ženskih osoba. U nastavku je prikazan kandidat dok prelistava foto-album i pokazuje rukom na uokvirene fotografije osoba starijih generacija. Potom je prikazana fotografija kandidata sa nekoliko muških i ženskih osoba, među kojima i najmanje jedno maloljetno lice.

Navedeno medijsko predstavljanje prati tekst dat u nastavku.

Andrija Mandić: *„Kao preduzetnik i privrednik znam koliko je važno ići u korak s Evropom. Isto tako je važno da ne zaboravimo ko smo i odakle smo. Kao predsjednik, radiću na tome da kroz zajedništvo stvorimo ekonomsku stabilnost za sve građane Crne Gore.“*

Spot se završava sljedećom zvučnom i grafičkom porukom: *„Gradimo budućnost, čuvajmo tradiciju. Andrija Mandić – za predsjednika Crne Gore“.*

Na početku i na kraju bloka političkog oglašavanja emitovano je zvučno obavještenje: *„POLITIČKI MARKETING“* i sljedeća grafička insertacija: *„POLITIČKI MARKETING - PREDSJEDNIČKI IZBORI 2023“.*

2. Prilikom sagledavanja opravdanosti uključivanja maloljetnika u sadržaje koji čine medijsko predstavljanje u predizbornim kampanjama, treba voditi računa da maloljetnici nijesu javne ličnosti. Zbog toga, korišćenje njihovih ličnih podataka (sve informacije koje se odnose na fizičko lice čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi, neposredno ili posredno, a naročito pozivanjem na ličnu identifikacionu oznaku ili jednu ili više karakteristika koje su specifične za fizički, fiziološki, mentalni, ekonomski, kulturni ili društveni identitet tog lica) predstavlja rizik za ugrožavanje njihove privatnosti.
3. Svaka slika, video ili audio snimak maloljetnika pripada njihovoj privatnosti, tako da oni imaju pravo da odluče sa kim žele da ga podijele. Objavljivanje video snimaka ili fotografija maloljetnika može ih dovesti u ranjivo stanje odmah ili kasnije u budućnosti (zbog mogućeg ismijavanja ili stigmatizacije), a njihov „politički trag“ može uticati na njihove buduće mogućnosti i životne izbore.

4. U spotu se maloljetnici (najmanje jedno lice), čiji se lik jasno vidi, pojavljuju na fotografiji uz predsjedničkog kandidata, njihova uloga je svedena na dekor koji bi trebalo da učini političkog subjekta dopadljivijim. Korišćenje maloljetnika u političke svrhe se, u ovom slučaju, ogleda u tome što su maloljetnici prisutni samo kao dio formalnosti, kao objekat bez ikakvih relevantnih veza sa temom, ne u sopstveno ime, te bivaju instrumentalizovani.
5. Agencija je uzela u obzir izjašnjenje emitera i aktivnosti koje je preduzeo u cilju otklanjanja nepravilnosti. Ipak to ga ne oslobađa odgovornosti za učinjeni propust odnosno emitovanje političkog oglašavanja u kojem su maloljetnici korišćeni u političke svrhe, čime je ugrožena njihova privatnost i integritet.

Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tački 7.1. izdatog Odobrenja za emitovanje, emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da je prekršio član 55 stav 1 Zakona i član 21 stav 9 Pravilnika.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktorica Agencije je, saglasno čl. 140 i 141 Zakona, donijela odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa „TV Budva“ sa standardima definisanim u Zakonu, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.

Emiteru je naloženo da, u skladu sa čl. 140 stav 3 Zakona, informaciju o izrečenoj mjeri objavi u svom programu, kao i da u pisanoj formi obavijesti Agenciju o načinu (sadržaj, datum i vrijeme) objavljivanja informacije o izrečenoj mjeri.

Ovo Rješenje objaviće se na sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Pripremila: Anja Radonjić
Odobrila: Jadranka Vojvodić

Anja Radonjić
JV

Dostavljeno:

- Lokalni javni emiter „Radio Televizija Budva“ d.o.o.
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Arhiva